

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренцијси савјет

R J E Š E N J E

po Prijavi koncentracije privrednog subjekta Mtel a.d. Banja Luka

Sarajevo
august 2018. godine

Broj: UP- 05-26-1-005- 14/18
Sarajevo, 02.08.2018. godine

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, na osnovu člana 25. stav (1) tačka e), člana 42. stav (1) tačka d), a u vezi sa čl. 12., 14., 16., 17. i 18. Zakona o konkurenciji («Službeni glasnik BiH», br. 48/05, 76/07 i 80/09), rješavajući po Prijavi koncentracije privrednog subjekta Mtel a.d. Banja Luka, Vuka Karadžića 2, 78 000 Banja Luka, zastupanog po advokatima Minela Šehović, Skenderpašina 1, 71 000 Sarajevo i Vladimir Markuš, Srpska 2, 57 000 Banja Luka, zaprimljenoj dana 15.02.2018.godine pod brojem: UP-05-26-1-005-1/18, na 33. (tridesettrećoj) sjednici održanoj dana 02.08.2018. godine, je donijelo

R J E Š E N J E

1. Ocjenjuje se dopuštenom koncentracija na tržištu pružanja usluga fiksne telefonije, mobilne telefonije, usluga interneta i usluga radio i TV programa u Bosni i Hercegovini, koja će nastati stjecanjem kontrole privrednog subjekta Mtel a.d. Banja Luka nad privrednim subjektom Telrad Net d.o.o. Bijeljina i to kupovinom 100% udjela u privrednom subjektu Telrad Net d.o.o. Bijeljina.
2. Ovo Rješenje o koncentraciji se upisuje u Registar koncentracija.
3. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u «Službenom glasniku BiH», službenim glasilima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

O b r a z l o ž e n j e

Konkurencijsko vijeće je zaprimilo, pod brojem: UP- 05-26-1-005-1/18 dana 15.02.2018. godine, Prijavu koncentracije (u daljem tekstu: Prijava) privrednog subjekta Mtel a.d. Banja Luka, Vuka Karadžića 2, 78 000 Banja Luka (u daljem tekstu: Mtel ili Podnosilac prijave), zastupanog putem advokata Minele Šehović, Skenderpašina 1, 71 000 Sarajevo i advokata Vladmira Markuša, Srpska 2, 57 000 Banja Luka, kojom isti namjerava steći pojedinačnu kontrolu nad privrednim subjektom Telrad Net d.o.o. Bijeljina, Hase broj 1, Bijeljina (u daljem tekstu: Telrad Net ili ciljano društvo).

Uvidom u podnesenu Prijavu Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da ista nije potpuna i kompletna, u smislu člana 30. Zakona o konkurenciji («Službeni glasnik BiH», br. 48/05, 76/07 i 80/09 (u daljem tekstu: Zakon) i čl. 9. i 11. Odluke o načinu podnošenja prijave i kriterijima za ocjenu koncentracije privrednih subjekata, te je u skladu sa članom 31. Zakona zatražilo dopunu iste dana 04.04.2018. godine aktom broj: UP- 05-26-1-005-2/18.

Podnosilac prijave je dana 11.04.2018. godine podneskom zaprimljenim pod brojem: UP- 05-26-1-005-3/18 zatražio produženje roka kako bi kompletirao predmetnu Prijavu. Konkurencijsko vijeće je zahtjev ocijenilo opravdanim, te je aktom broj: UP- 05-26-1-005-4/18 dana 12.04.2018. godine odobrio dodatni rok za dostavu.

Podnosilac prijave je traženu dopunu dostavio dana 27.04.2018. godine podneskom broj: UP- 05-26-1-005-5/18.

Konkurencijsko vijeće se zatim ponovo obratilo Podnosiocu prijave dana 14.05.2018. godine zahtjevom za dodatnom dopunom Prijave aktom broj: UP- 05-26-1-005-8/18.

Tražena dopuna zaprimljena je dana 25.05.2018. godine podneskom broj: UP- 05-26-1-005-9/18, odnosno 04.06.2018. godine podneskom broj: UP- 05-26-1-005-10/18.

Konkurencijsko vijeće je, u skladu sa članom 16. stav (4) Zakona, dana 16.05.2018. godine izdalo Obavještenje o dostavljenoj Prijavi broj: UP- 05-26-1-005-6/18 u kojem su objavljeni podaci o namjeravanoj koncentraciji i to u dnevnim novinama Oslobođenje, te tom prilikom pozvalo sve zainteresovane strane na dostavljanje pisanih komentara o provođenju iste.

Na izdato Obavještenje Konkurencijsko vijeće nije zaprimilo nikakve komentare.

Nakon kompletiranja Prijave Konkurencijsko vijeće je izdalo Potvrdu o kompletnoj i urednoj Prijavi, u smislu člana 30. stav (3) Zakona, dana 03.07.2018. godine aktom broj: UP- 05-26-1-005-11/18.

Konkurencijsko vijeće u postupku ocjene dopuštenosti koncentracije je utvrdilo slijedeće:

Prijava je podnesena, u smislu člana 16. stav (2) Zakona o konkurenciji obzirom da je pravni osnov predmetne koncentracije Pismo o namjerama strana u vezi kupoprodaje udjela u Telrad Net.

Podnosilac prijave predmetnu koncentraciju namjerava prijaviti i nadležnim organima za zaštitu konkurencije u Crnoj Gori i Srbiji. Dana 30.07.2018. godine podneskom broj: UP- 05-26-1-005-13/18 Podnosilac prijave je dostavio dopunu iste, kojim obavještava Konkurencijsko vijeće da je koncentracija odobrena u skraćenom postupku od strane Komisije za zaštitu konkurencije Srbije i Agencije za zaštitu konkurencije Crne Gore, te u prilogu podneska dostavlja navedena Rješenja.

Učesnici koncentracije

Učesnici predmetne koncentracije su privredni subjekti Mtel a.d. Banja Luka, Vuka Karadžića 2, 78 000 Banja Luka i Telrad Net d.o.o. Bijeljina, Hase broj 1, Bijeljina.

1.1. Privredni subjekt Mtel a.d. Banja Luka

Privredni subjekt Telekomunikacije Republike Srpske, a.d. Banja Luka, Ulica Vuka Karadžića broj 2, Banja Luka (skraćena oznaka firme Telekom Srpske a.d. Banja Luka i Mtel a.d. Banja Luka) registrovan je u Okružnom privrednom sudu u Banja Luci pod matičnim brojem upisa 1-9317-00.

Privredni subjekt Mtel je dio grupacije čije je matično društvo privredni subjekt Telekom Srbija a.d. Beograd, Takovska broj 2, Beograd, Republika Srbija sa udjelom od 65,01%, PREF a.d. Banja Luka sa 8,9%, Fond za restituciju RS a.d. Banja Luka 5,03%, DUIF Kristal Invest a.d. – OMIF Future Fund sa 3,3%, te ostali sa 17,76%.

Privredni subjekt Mtel je jedan od tri nacionalna operatera na tržištu telekomunikacija u Bosni i Hercegovini koji nudi usluge iz oblasti mobilne telefonije, fiksne telefonije, digitalne televizije, interneta i prenosa podataka. Ima blizu dva miliona korisnika i rasprostranjenu maloprodajnu mrežu.

Pored Mtela, Telekom Grupa na području Bosne i Hercegovine ima i zavisno društvo Logosoft d.o.o. Sarajevo. Logosoft je osnovan 1995. godine, a godinu dana kasnije je započeo sa radom kao IT sistem integrator. Dvije godine nakon postaje Internet service provider fokusiran isključivo na pružanje usluga poslovnim korisnicima. Danas Logosoft pruža usluge fiksne i mobilne telefonije, pristupa interneta i televizije, ali je i dalje aktivan u svojoj inicijalnoj oblasti systemske integracije, edukacije i konsaltinga iz oblasti informacionih tehnologija. Prisutan je na području Sarajeva, Tuzle i Zenice.

1.2. Privredni subjekt Telrad Net d.o.o. Bijeljina

Privredni subjekt Telrad Net d.o.o. Bijeljina, Hase broj 1, Bijeljina je registrovan na Okružnom privrednom sudu u Bijeljini pod brojem: 59-01-0101-10. U 100% vlasništvu je fizičkog lica (..)**¹, ulica (..)** te nema zavisnih društava.

Pretežna registrovana djelatnost društva je pružanje usluga iz oblasti fiksne telefonije, IP telefonije, kablovske televizije i kablovskog interneta, kao i interneta većih brzina za veće sisteme i poslovne korisnike te spostvene TV produkcije. Pored toga Telrad Net pruža i usluge mobilne telefonije kao tzv. *service provider*.

Privredni subjekt Telrad Net posjeduje dozvole izdate od strane RAK-a za obavljanje djelatnosti davaoca fiksnih javnih telefonskih usluga, mobilnih usluga, pristupa internetu, te distribuciji audiovizuelnih i medijskih usluga na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine.

2. Pravni okvir ocjene koncentracije

Konkurencijsko vijeće u provođenju postupka ocjene dopuštenosti koncentracije primjenilo je odredbe Zakona, Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta («Službeni glasnik BiH», broj 18/06 i 34/10), Odluke o definisanju kategorija dominantnog položaja („Službeni glasnik BiH“, broj 34/10) te Odluke o načinu podnošenja prijave i kriterija za ocjenu koncentracija privrednih subjekata („Službeni glasnik BiH“, broj 34/10).

Konkurencijsko vijeće, na osnovu člana 43. stav (7) Zakona, može koristiti sudsku praksu Evropskog suda i odluke Evropske komisije, kao i kriterije i standarde iz Uredbe Vijeća EK broj 139/2004 o kontroli koncentracije između privrednih subjekata, Obavještenje Evropske Komisije o konceptu koncentracija privrednih subjekata te Smjerenice za ocjenu horizontalnih/vertikalnih koncentracija.

3. Pravni osnov i oblik koncentracije

Koncentracija se odnosi na sticanje pojedinačne kontrole privrednog subjekta Mtel nad privrednim subjektom Telrad Net i to kupovinom 100% udjela u privrednom subjektu Telrad Net od fizičkog lica (..)**.

¹ podaci predstavljaju poslovnu tajnu u smislu člana 38. Zakona o konkurenciji

Kao pravni osnov koncentracije dostavljeno je Pismo o namjerama strana u vezi kupoprodaje udjela u Telrad Net koje su strane potpisale dana 15. februara 2018. godine. Strane namjeravaju da zatvore transakciju nakon pribavljanja svih neophodnih regulatornih odobrenja, kao i odobrenje Konkurencijskog vijeća.

Pravni oblik koncentracije predstavlja sticanje kontrole privrednog subjekta Mtel nad privrednim subjektom Telrad, u smislu člana 12. stav (1) tačka b) Zakona.

4. Obaveza prijave koncentracije

Obaveza prijave koncentracije nastaje, u smislu odredbe člana 14. stav (1) Zakona i člana 2 pod b) Odluke o načinu podnošenja prijave i kriterija za ocjenu koncentracija privrednih subjekata, kada ukupni godišnji prihodi svakog od najmanje dva privredna subjekta učesnika koncentracije ostvareni prodajom roba i /ili usluga na tržištu Bosne i Hercegovine iznose najmanje 8 miliona KM po završnom računu u godini koja je prethodila koncentraciji, ili ako je njihov zajednički udio na relevantnom tržištu veći od 40,0%.

Ukupni godišnji prihodi privrednih subjekata Mtel i Telrad Net, na dan 31. decembra 2017. godine:

Tabela 1.
(u milionima KM)

	Mtel	Telrad Net
Ukupni godišnji prihod ostvaren u BiH	(..)**	(..)**

Izvod: prihod iz Prijave/dopune Prijave

Prema podacima iz Tabele 1. učesnici koncentracije su ispunili uslov iz člana 14. stav (1) tačka b) Zakona i to uslov koji se tiče ukupnog prihoda na tržištu Bosne i Hercegovine, obzirom da su privredni subjekti sa sjedištem i prebivalištem u Bosni i Hercegovini, te su isti bili u obavezi podnijeti Prijavu koncentracije Konkurencijskom vijeću.

5. Relevantno tržište

Relevantno tržište koncentracije, u smislu člana 3. Zakona, te čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, čini tržište određenih proizvoda/usluga koje su predmet obavljanja djelatnosti na određenom geografskom tržištu.

Prema odredbi člana 4. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, relevantno tržište u proizvodnom smislu obuhvata sve proizvode i/ili usluge koje potrošači i/ili korisnici smatraju međusobno zamjenjivim, pod prihvatljivim uslovima, imajući u vidu posebice njihove bitne osobine, kvalitet, uobičajenu namjenu, način upotrebe, uslove prodaje i cijene.

Nadalje, prema članu 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, relevantno tržište u geografskom smislu obuhvata cjelokupnu ili dio teritorije Bosne i Hercegovine na kojoj privredni subjekt djeluje u prodaji i/ili kupovini relevantnog proizvoda pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uslovima i koji to tržište bitno razlikuje od uslova tržišne konkurencije na susjednim geografskim tržištima.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da, obzirom na prirodu poslovne djelatnosti koju obavljaju učesnici koncentracije, postoje četiri relevantna tržišta i to tržište fiksne telefonije, mobilne telefonije, tržište pružanja usluga interneta i usluga radio i TV programa.

Kokurencijsko vijeće je kao relevantno geografsko tržište predmetne koncentracije odredilo tržište Bosne i Hercegovine.

Kokurencijsko vijeće je tokom postupka ocjene koncentracije utvrdilo da se pod relevantnim tržištem predmetne koncentracije smatraju tržište fiksne telefonije, mobilne telefonije, tržište pružanja usluga interneta i usluga radio i TV programa, na području Bosne i Hercegovine.

5.1. Analiza relevantnog tržišta

Pregled tržišnih udjela učesnika koncentracije i glavnih konkurenata na tržištu fiksne telefonije prema broju pretplatnika u BiH u skladu sa posljednjim dostupnim podacima objavljenim od strane RAK-a (četvrti kvartal 2017. godine) dat je u Tabeli 2.

Tabela 2.

Fiksna telefonija	
Operator	Tržišni udio %
Telekom Grupa (Mtel)	(..)**
Telrad Net	(..)**
BH Telecom	(..)**
HT Mostar	(..)**
Ostali	(..)**
Mtel + Telrad Net	(..)**
Ukupno	100

Podaci iz Prijave/dopune Prijave

Privredni subjekt Mtel je na tržištu fiksne telefonije u 2017. godini na području Bosne i Hercegovine imao udio od (..)** % dok je istovremeno privredni subjekt Telrad Net imao udio od (..)**%. Njihov ukupni tržišni udio, prema podacima iz Tabele 2., iznosio je (..)**%.

Pregled tržišnih udjela učesnika koncentracije i glavnih konkurenata na tržištu mobilne telefonije u BiH u skladu sa posljednjim dostupnim podacima objavljenim od strane RAK-a (četvrti kvartal 2017. godine) dat je u Tabeli 3.

Tabela 3.

Mobilna telefonije	
Operator	Tržišni udio %
Telekom Grupa (Mtel)	(..)**
Telrad Net*	(..)**
BH Telecom	(..)**
HT Mostar	(..)**
Blicnet	(..)**
Logosoft	(..)**
Elta Kabel	(..)**
Mtel + Telrad Net + Logosoft	(..)**
Ukupno	100

Podaci iz Prijave/dopune Prijave

Tržišni udio učesnika koncentracije na tržištu mobilne telefonije u 2017. godini iznosio je (..)** % od čega je udio privrednog subjekta Mtel iznosio (..)** %, a udio privrednih subjekta Telrad Net i Logosoft po (..)** %.

Pregled tržišnih udjela učesnika koncentracije i glavnih konkurenata na tržištu interneta prema broju priključaka širokopojasnog pristupa internetu u fiksnim mrežama za 2017. godinu dati je u Tabeli 4.

Tabela 4.

Internet	
Operator	Tržišni udio 2017 (%)
Telekom Grupa (Mtel)	(..)**
Telrad Net	(..)**
BH Telecom	(..)**
Telemach	(..)**
HT Mostar	(..)**
Ostali	(..)**
Mtel + Telrad Net	(..)**
Ukupno	100

Podaci iz Prijave/dopune Prijave

*Podnositelj prijave ističe da navedeni podaci nisu objavljeni od strane RAK-a te stoga nisu zvanično dostupni;

Tržišni udio učesnika koncentracije na tržištu pružanja usluga interneta u 2017. godini iznosio je (..)**% od čega je udio privrednog subjekta Mtel iznosio (..)** %, a udio privrednog subjekta Telrad Net (..)** %.

Pregled tržišnih udjela učesnika koncentracije i glavnih konkurenata na tržištu distribucije radio i TV programa u 2017. godinu prema broju korisnika, u skladu sa podacima objavljenim od strane RAK-a:

Tabela 5.

Distribucija radio i TV programa	
Operator	Tržišni udio 2017 (%)
Telekom Grupa *	(..)**
Telrad Net	(..)**
Telemach**	(..)**
BH Telecom	(..)**
Elta Kabel	(..)**
Blicnet	(..)**
HT Mostar	(..)**
TX TV	(..)**
Ostali	(..)**
Mtel + Telrad Net	(..)**
Ukupno	100

Podaci iz Prijave/dopune Prijave

*obuhvata tržišni udio Mtel-a i Logosofta

**uključuje i udio DTH operatora koji je dio United Grupe

Privredni subjekt Mtel, odnosno Telekom Grupa u 2017. godini je imao udio od (..)**%, a privredni subjekt Telrad Net udio od (..)**%. Njihov zajednički udio na tržištu distribucije radio i TV programa u 2017. godini iznosio je (..)**%.

6. Ocjena koncentracije

Poslovne aktivnosti Podnosioca prijave te ciljanog društva na tržištu Bosne i Hercegovine se preklapaju na tržištima fiksne telefonije, mobilne telefonije, pružanja usluga pristupa internetu, te distribucije radio i TV programa. Ciljano društvo kao alternativni operator na sva četiri relevantna tržišta, prema podacima iz Prijave, ima maksimalne tržišne udjele do (..)**% (na tržištu fiksne telefonije (..)**%, na tržištu mobilne telefonije (..)** %, pružanja usluga interneta (..)**% te tržišta distribucije radio i TV programa (..)**%).

Obzirom na navedeno povećanje tržišnog udjela privrednog subjekta Mtel predmetnom koncentracijom neće dovesti do sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišne konkurencije na tržištu pružanja maloprodajnih usluga fiksne telefonije, mobilne telefonije, tržište pružanja usluga interneta te tržište pružanja usluga radio i TV programa u Bosni i Hercegovini.

Predmetnom koncentracijom doći će do modernizacije i unapređenja poslovanja učesnika koncentracije, i to uvođenjem inovacija, smanjenjem troškova, a sve u cilju dobrobiti potrošača tj, korisnika usluga, učesnika koncentracije.

Privredni subjekt Mtel na tržištu Bosne i Hercegovine ima dugu tradiciju pružanja jedinstvenih komunikacijskih usluga koje nudi i profiliše u skladu sa potrebama korisnika. Sve usluge koje nudi privredni subjekt Mtel, kao i inovativna rješenja u tehnologiji koju primjenjuje, usmjerena su ka potrebama korisnika na tržištu i motivisana njihovom željom za kvalitetnijom komunikacijom. Iz ovih razloga predmetna koncentracija će trenutnim korisnicima privrednog subjekta Telrad Net donijeti pogodnosti, kako u pogledu pristupa širokom portfoliju proizvoda koje nudi privredni subjekt Mtel svojim korisnicima, tako i u pogledu tehničkih inovacija koje će privredni subjekt Mtel, zajedno sa profilisanim visokokvalitetnim uslugama privrednog subjekta Telrad Net, objediniti u svojoj ponudi.

Konkurencijsko vijeće je slijedom navedenog ocijenilo predmetnu koncentracije dopuštenom, u smislu člana 18. stav (2) Zakona, te odlučilo kao u dispozitivu ovog Rješenja.

7. Administrativna taksa

Podnosilac prijave na ovo Rješenje, u skladu sa članom 2. stav (1) tarifni broj 107. tačka d) pod 1) Odluke o visini administrativnih taksi u vezi s procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem («Službeni glasnik BiH», broj 30/06), je dužan platiti administrativnu taksu u ukupnom iznosu od 2.500,00 KM u korist Budžeta institucija Bosne i Hercegovine.

8. Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovog Rješenja nije dozvoljen žalba.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema, odnosno objavljivanja ovog Rješenja.

Predsjednica

Adisa Begić